

Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 21.12.2001, sp. zn. 1 Ko 259/2001, ECLI:CZ:VSPH:2001:1.KO.259.2001.1

Číslo: 28/2003

Právní věta: Při rozhodování o návrhu na zrušení konkursu (§ 44 zákona č. 328/1991 Sb. ve znění pozdějších předpisů) soud nezkoumá pravost přihlášených pohledávek.

Soud: Vrchní soud v Praze

Datum rozhodnutí: 21.12.2001

Spisová značka: 1 Ko 259/2001

Číslo rozhodnutí: 28

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Konkurs

Předpisy: § 44 předpisu č. 328/1991Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením z 28. 1. 2000 byl na majetek Ing. L. S. (dále jen úpadce) z důvodu její insolvence prohlášen konkurs a správcem konkursní podstaty (dále jen správce) ustanovena JUDr. H. H., advokátka z P. Napadeným usnesením z 5. 4. 2001 M ě s t s k ý s o u d v Praze zamítl návrh úpadce a konkursní věřitelky K. Č. (dále též odvolatelka), aby takto prohlášený konkurs zrušil. Učinil tak s odůvodněním, že nebyly splněny podmínky pro zrušení konkursu, jež jsou uvedeny v § 44 odst. 1 písm. a) zákona o konkursu a vyrovnání (dále též ZKV), neboť nenastala situace, kdy do konkursu nepřihlásil žádný věřitel svou pohledávku, neboť do konkursu přihlásilo své pohledávky za úpadcem čtrnáct věřitelů. Úpadce přitom uznal existenci pohledávek věřitelů - akciových společností P. a ČS, které byly po prohlášení konkursu postoupeny její dceři - odvolatelce. Odvolatelkou avizované odložení splatnosti jejích pohledávek za úpadcem nemá pro posuzování situace dle soudu I. stupně význam, neboť tyto pohledávky byly před prohlášením konkursu splatné a nadto po prohlášení konkursu se dle § 14 odst. 1 písm. g) ZKV nesplatné závazky úpadce považují za splatné. Rovněž tak neshledal důvodnou argumentaci úpadce a odvolatelky, dle které zpochybňovaly pohledávku věřitele Ing. H. (900 000 Kč) s tvrzením, že je sporná a úpadce uplatní proti jmenovanému vzájemné nároky. Soud prvního stupně vyšel z toho, že nároky tohoto věřitele byly přiznány pravomocným soudním rozhodnutím, takže odlišné úpadcovo stanovisko nemůže vést k závěru, že jmenovaný úpadcovým věřitelem není. Konečně k dalším důvodům uvedeným v návrhu na zrušení konkursu, že totiž ostatní pohledávky jsou sporné, soud vyložil, že tyto budou přezkoumány na přezkumném jednání a správce či ostatní věřitelé je mohou popřít. V takovém případě se přihlášený věřitel může domáhat určení své pohledávky v incidenčním řízení, popření pohledávky úpadcem však v konkursním řízení žádný význam nemá. Soudu proto v této fázi řízení není dána pravomoc předběžně přihlášky pohledávek

posuzovat.

Proti tomuto usnesení Městského soudu v Praze se včas odvolali úpadce a odvolatelka a požadovali, aby je odvolací soud změnil a prohlášený konkurs zrušil. Namítali, že soud neúplně zjistil skutkový stav a věc nesprávně právně posoudil. Při správném výkladu § 1 odst. 2 ZKV s přihlédnutím ke všem tvrzením úpadce a odvolatelky nemohl soud dojít k závěru, že úpadce nebyl a není schopen plnit po delší dobu své závazky. Již v minulosti poukazovali na to, že úpadce nebyl ochoten pohledávky, které jsou nyní přihlášeny, plnit, neboť je považuje za sporné a má proti jednotlivým věřitelům vzájemné pohledávky. Nikdy nedošlo k tomu, že by úpadce zastavil své platby. O některých pohledávkách úpadce před prohlášením konkursu nevěděl, ani v tomto případě však nešlo o jeho neschopnost plnit. Pokud proto úpadce před prohlášením konkursu neplnil, bylo to proto, že o pohledávkách nevěděl nebo je pokládal za sporné. Odvolatelé vytýkali soudu, že konstatoval podmínky pro konkurs, aniž se zabýval tím, zda jsou skutečně splněny. Zaujímalí stanovisko, že existence více věřitelů sama o sobě nepostačuje a nevytváří a schopnosti úpadce své závazky plnit.

K jednotlivým přihlášeným pohledávkám uváděli odvolatelé následující: Pohledávku I., a. s., nelze brát v úvahu, neboť ji nepodepsal statutární zástupce společnosti, která navíc dříve učinila úkon směřující k odstoupení od smlouvy, z níž by pohledávka vyplývala. Přihlížet nelze k pohledávce KB, neboť vůči ní není úpadce dlužníkem, ale pouze zástavcem. Akciová společnost A. má vůči úpadci spornou pohledávku 1 843 501 Kč s přísl., druhá pohledávka byla uhrazena před prohlášením konkursu a zůstává uplatněno její příslušenství. Pohledávku FÚ po prohlášení konkursu za úpadce na jeho jméno zaplatila odvolatelka. Nejvyšší spornou pohledávkou je pohledávka stavební firmy – akciové společnosti K.-V. ve výši 21 950 085 Kč ze smlouvy o dílo, proti níž má úpadce vzájemnou pohledávku z titulu odpovědnosti za vady díla a za škodu vadami způsobenou. Z pohledávek přihlášených Ing. H. nelze brát v úvahu smluvní pokutu z částky 610 000 Kč ve výši 8 841 000 Kč, a to z důvodů úpadcem uvedených v návrhu na zrušení rozsudku pro zmeškání a odvolání proti rozsudku Krajského obchodního soudu v Praze z 19. 6. 1997. Pouze pohledávka Ing. H. ve výši 900 000 Kč je pravomocně přisouzena a pohledávku P.V. ve výši 732 940 Kč bude muset úpadce přes výhrady, a nedojde-li k jinému řešení, zaplatit. Tyto pohledávky však zcela nepochybně nejsou vyšší než úpadcův majetek. Hodnota majetku však není převyšena ani s připočtením pohledávek ostatních s výjimkou evidentně vyloučených. Odvolatelka se zavázala uzavřít s úpadcem dohodu o prominutí pohledávek, jež odvolatelka převzala, jakmile bude konkurs pravomocně zrušen. Pokud se týká splatnosti těchto úpadcových závazků, nebrání podle odvolatelů ustanovení § 14 odst. 1 písm. g) ZKV tomu, aby takto založená splatnost nemohla být po prohlášení konkursu se souhlasem věřitele odložena.

V případě zrušení konkursu budou skutečně existující pohledávky zajištěny lépe než při jeho trvání a uspokojení pohledávek bude rychlejší.

V r c h n í s o u d v Praze přezkoumal napadené usnesení i řízení jeho vydání předcházející a odvolání neshledal důvodným. Proto usnesení soudu prvního stupně potvrdil.

Z odůvodnění:

Odvolací soud vycházel z toho, že podle ustanovení § 44 odst. 1 ZKV zruší soud usnesením konkurs, ve kterém nedošlo k potvrzení nuceného vyrovnání,

- a) zjistí-li, že tu nejsou předpoklady pro konkurs,
- b) po splnění rozvrhového usnesení,
- c) na návrh úpadce, jestliže všichni konkursní věřitelé vyjádřili svůj souhlas na listině s úředně

ověřeným podpisem a souhlasil-li s tím správce,

d) zjistí-li, že majetek podstaty nepostačuje k úhradě nákladů konkursu, přičemž nepřihlíží k věcem, právům, pohledávkám nebo jiným majetkovým hodnotám vyloučeným z podstaty,

f) došlo-li k fúzi úpadce nebo k převodu jmění úpadce na společníka úpadce.

Odvolací soud považuje za potřebné zdůraznit, že ustanovení § 44 odst. 1 ZKV, jež je citováno shora, umožňuje soudu prvního stupně, aby při splnění zákonem stanovených podmínek sám zrušil konkurs, a to podle písmen a), c), d) a f) dokonce za situace, kdy nedošlo k naplnění účelu a cíle konkursu. Zrušení konkursu proto, že nejsou předpoklady pro konkurs, či proto, že majetek úpadce nepostačuje k úhradě nákladů konkursu, je ovšem – jak výslovně uvedeno v citovaném ustanovení – podmíněno zjištěním soudu, to znamená, že závěr ohledně absence předpokladů či majetku postačujícího k úhradě nákladů konkursu musí mít oporu ve zjištěních soudu získaných v průběhu konkursu. V daném případě soud prvního stupně opřel své zamítavé rozhodnutí o zjištění, jež jsou pro rozhodnutí věci zásadní, a mohl proto kvalifikovaně posoudit, zda podmínky pro rozhodnutí dle § 44 odst. 1 písm. a) ZKV jsou dány.

Není sporu o tom, že úpadce i odvolatelka se domáhají zrušení konkursu s argumentací, že zde nejsou předpoklady pro konkurs. Takové rozhodnutí však přichází v úvahu, pouze pokud po prohlášení konkursu bude zjištěno, že úpadce v úpadku není (například proto, že nemá vůbec žádné závazky). Taková situace však zde nenastala, neboť není sporu o tom, že své pohledávky za úpadcem přihlásilo více věřitelů (čtrnáct v době rozhodování soudu prvního stupně), takže absenci úpadku nelze mít za zjištěnou. Nesouhlas úpadce s přihlášenými pohledávkami přitom nemá ve smyslu § 23 odst. 1 ZKV pro jejich zjištění v konkursu žádný význam. Soud při rozhodování o návrhu na zrušení konkursu přitom nemůže předběžně posuzovat pravost řádně přihlášených pohledávek, neboť takové oprávnění zákon (§ 23, 24 ZKV) svěřuje toliko správci a ostatním konkursním věřitelům, a v případě popření pohledávek při přezkumném jednání též soudu, který o důvodnosti popření bude rozhodovat v incidenčním řízení. Pokud však v daném případě dosud přezkumné jednání neproběhlo, nejsou dány podmínky pro zrušení konkursu dle § 44 odst. 1 písm. a) ZKV. Na tomto závěru nemůže za situace, kdy byl konkurs prohlášen z důvodu insolvence, nic změnit ani úpadcovo tvrzení o výši jeho majetku, jež však, pokud by se ukázalo pravdivým, by mohlo umožnit dlužníku po přezkumném jednání podat návrh na ukončení konkursu nuceným vyrovnáním dle § 34 a násl. ZKV.

Za dané situace odvolací soud podle ustanovení § 219 o. s. ř. napadené usnesení jakožto věcně správné potvrdil.